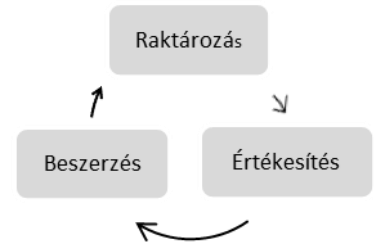

Készletgazdálkodás

Az áruforgalom három fő ciklusból áll, a **beszerzést** követi a **raktározás** és az **értékesítés**. A megújuló igények kielégítése érdekében az eladott árut pótolni kell. Az újabb beszerzéssel az áruforgalmi ciklus újra indul, és a folyamat újra és újra megismétlődik.

Ahhoz, hogy a vevő által igényelt áru mennyiségben, minőségben és kellő időben rendelkezésre álljon készletezésre van szükség. **Készletnek nevezzük az eladásra kínált áru mennyiségét.** Az áruforgalomból adódóan az üzletekben található áru mennyisége nem állandó, mert az folyamatosan változik.

Készlet nagyságát meghatározó tényezők:

- **Forgalom nagysága** meghatározza a napi készlet mennyiségeket, legalább annyi árut tartani kell, ami a vevők igényeinek zavartalan kielégítéséhez szükséges.
- **Üzlet nagysága** befolyásolja a raktározható áruk mennyiségét. Nagyobb alapterületen több áru elhelyezhető, illetve a nagyobb alapterület több árut is igényel.
- **Raktározási körülmények** és technikai feltételek például a szakosított raktárak száma, a hűtő és fagyasztó kapacitás szintén befolyásolja a készlet nagyságát.
- **Az áru jellege** több féle képen befolyásolhatja a készlet nagyságát:
 - o Szezon árukból (karácsony, húsvét stb.) a szezon előtt többet rendelünk, viszont ügyelni kell arra, hogy a szezon alatt el is fogyjon, mert ellenkező esetben elfekvő áru lesz belőle, megromolhat és eladhatatlanná válhat.
 - o Gyorsan romló termékekből csak annyit szabad rendelni, amit a minőség megőrzési időn belül el lehet adni.
 - o Hosszú minőség megőrzési idejű napi igényeket kielégítő termékekből (kristálycukor, száraztészta stb.) bátrabban készletezhetünk.
- **Pénzügyi lehetőségek** és a fizetési határidő finanszírozási szempontból befolyásolja a készlet nagyságát:
 - o Készpénz fizetés esetén csak annyit vásárolhatunk, amennyi készpénz rendelkezésre áll.
 - o Hitelből finanszírozott árubeszerzés a kamat költségek miatt drágítja a készletezést.
 - o Halasztott fizetés megkönnyíti a szezonra való felkészülést.
 - o Bizományosi készlet pénzügyileg nem terheli a kereskedőt, mert mindaddig nem kell az árut kifizetni, amíg el nem adja, ha nem sikerül értékesíteni, a szállító visszakapja, és nem kell kifizetni.

A készletgazdálkodás jelentős mértékben befolyásolja a vállalkozás által elérhető nyereség nagyságát:

- Az árukészlet a bevétel alapja. Olyan árut és olyan mennyiséget kell tartani, amit, és amennyit a vevő igényel. A vevő keresletének felmérése az egyik legnehezebb kereskedelmi feladat.
- Az árubeszerzés és készletezés a kereskedelmi vállalkozások legnagyobb költsége, helytelen készletgazdálkodás veszteséget és bevétel elmaradást okozhat.
- A készletezés költségeit lehetőség szerint csökkenteni kell:
 - o Csak annyit szerezzünk be, amennyit el tudunk adni.
 - o Szállítási gyakoriságok növelésével csökkenthetjük a beszerzés és raktározás kockázatát, jobban tudunk alkalmazkodni, a vevők igényeihez.
 - o Az áruk jelentős része a raktározás során kezelést, ellenőrzést igényel, mert megromolhat és elfekvő készletek halmozódhatnak fel.
 - o Fontos az eladó térben való optimális elhelyezés, mert befolyásolja a termék eladhatóságát. A szépen és praktikus kialakított eladótér, és áru elhelyezés növeli a vevő vásárlási kedvét.

A készletgazdálkodás célja, hogy optimális szintre csökkentse a készletek és az eszközleköltés szintjét. A kereskedő abban érdekelt, hogy a beszerzett árut minél hamarabb értékesítse. A gyorsabb körforgás esetén kisebb készlettel nagyobb bevételt és nagyobb nyereséget érhetünk el.

A készlet hatékonysága statisztikai módszerekkel vizsgálható, és az adatok elemzése alapján a szükséges intézkedések időben meghozhatók.

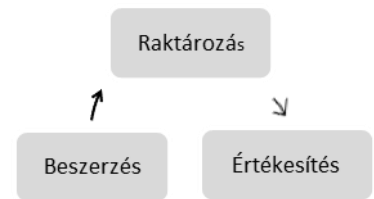
A készlet hatékonyságát a forgási sebesség mutatókkal mérjük:

- **Forgási sebesség fordulatokban** azt fejezi ki, hogy egy adott időszakban az átlagkészletet hányszor adta el a kereskedő. Azt is jelenti, hogy a bevétel hányszor nagyobb, mint az átlag készlet

- **Képlete:**
$$Fsf = \frac{\text{Bevétel}}{\text{Átlagkészlet}}$$
 A vállalkozónak az a jó ha ez a mutató minél nagyobb azaz minél többször (gyorsabban) adja el a raktárkészletet.

- **Forgási sebesség napokban** azt fejezi ki, hogy az átlagkészletet a kereskedő hány nap alatt adta el, azaz hány naponta fordult meg a készlet. Azt is jelenti, hogy az átlagkészlet hány napig volt elég.

- **Képlete:**
$$Fsn = \frac{\text{Átlagkészlet} \times \text{Napok száma}}{\text{Bevétel}}$$
 A vállalkozónak az a jó ha a forgásnap minél kisebb.
- **A forgási sebesség napokban mutató számításához szükség van arra, hogy rögzítsük a napok számát. A statisztikában minden hónap 30 napnak számít. Egy negyedév 90 nap (3hónap), a félév 180 nap (6hónap) az év pedig 360 nap (12hónap)**

Átlag készlet kiszámítása

- **Egyszerű számtani átlag (2adat esetén)**
– Értékek összege : előfordulások száma
- **Kronológikus átlag:** az első készlet adat és az utolsó készlet adat felét összeadjuk a többi készlet adattal és a kapott összeget elosztjuk egyel kevesebbel mint ahány adatot összeadtunk

$$\text{Kronológikus átlag} = \frac{\frac{K1}{2} + K2 + K3 + K.. + \frac{Kn}{2}}{n-1}$$

○

Gyakorló feladat

- $K = 350 \text{ eFt}$
- $\text{Bevétel} = 75.00 \text{ eFt}$
- $\text{Napok száma} = 360$
- $F_{sf} = ?$
- $F_{sn} = ?$

Gyakorló feladat

- **Készletadatok**
 - Jan 1. én 18.200
 - Jan 31. 20.500
 - Febr 28. 24.000
 - Márc 31. 22.500
 - Ápr. 30. 26.000
- **Bevétel 240.000**
- **Feladat:**
 - F_{sf}
 - F_{sn}

Az időszak alatt az F_s napokban 20 nap. Az F_s fordulatokban 9 fordulat. Állapítsa meg a bevétel értékét, ha az átlagkészlet 400 E Ft!

Mit ismerünk?:

Mit keresünk?:

Egy üzlet 2007. május havi átlagkészlete 740 e Ft, a havi bevétel 9 250 eFt. Hányszor fordult meg az átlagkészlet és hány napig volt elegendő?

- Mit ismerünk
- Mit keresünk?:
 - $F_{sf} =$
 - $F_{sn} =$

Egy étterem 2007. II. negyedévi Bevétele 13 000 E Ft, átlagkészlete 1 900 E Ft. Állapítsa meg a forgási sebességet napokban és fordulatokban!

- Mit ismerünk?:
- Mit Keresünk?

Számítsa ki a vállalkozás éves bevételét, ha az átlagkészlet értéke 400.000 eFt, a forgási sebesség napokban 60 nap. Számítsa ki a forgási sebességet fordulatokban is. Mennyi a vállalkozás eredménye, ha az árás színvonal 45%, a költség színvonal 25%. Számítsa ki az ELÁBÉ és a költségek összegét is!

Igaz - Hamis állítások:

- **Ha a forgásnapok száma csökken akkor a készletek forgási sebessége is lassul.**

- **Ha ritkább szállításban egyezik meg a szállítóval, akkor ez a döntése az alacsonyabb szállítási költségek következtében minden esetben kedvezően hat az üzleti eredményre.**

- **Ha a két időszak között a készletek nagyobb mértékben nőttek mint a forgalom, akkor a forgási sebesség mutatója javult.**

- **Az üzlet készletgazdálkodása javul, ha a készletei nagyobb mértékben nőnek mint a bevétel.**